

VÄKTAREN.

Veckotidning, tillagad
Hemmet, Kyrkan och Staten,
Utgivna hvarje Onsdag i
WINNIPEG, MAN.
af
S. UDDÉN, Redaktör,
K. FLEMMING, Manager.

PRENUMERATIONSPRIS (i förskott):
Helt år \$1.00
Halft år 0.50
Fjärdels år 0.25
Helt år till Sverige 1.50
Halft år 0.75
postporto inbegripet.

Prenumerationsordren bör skickas till
Post eller Express Money Order eller
Registrerat brev.
ADVERTISING RATES: per inch per
month \$1.00. Larger advertisements at
special liberal rates.
No insertion under 50 cents.

VÄKTAREN,
420 Pacific Ave. - Winnipeg, Man.

Ett svar.

"Canadiensarens" utgivare, Mr
C. H. Lundgren, har i sista nummer skrif-
vit en redaktionsartikel på en spalt, ställd
till undertecknad. Genom goda vänners
försorg har jag fått veta derom och till-
slut fått se ett exemplar af tidningen om-
ret i fråga. Vaktarens förhållanden om-
nämra icke något exemplar af "Canadiens-
arens" i utbytet. Lundgren har denna
gång tagit bladet från munnen och låtit
blott af sin verkliga halt och beskaffenhet
gå fram. Jag skulle icke ansä hans an-
fall på min person värdigt ett svar, men
på grund af den ställning jag innehar, var-
re det kanske icke rätt att tåga. En man,
som lever i så öppet förhållande till sin
domstol och meningslag som Lundgren,
bör den, som är ridd om heder och anse-
ende, ej dela många ord med. Endast tre
punkter torde jag behöfva gifva någon
upplysning ut af:

Först frågan: "Kan Ni öppet och sän-
ningsenligt uppgifva anledningen till er
transport till Canada?" På denna svaras
ett oförhållande, ja — ett ja utan fin-
gast trekan. Jag kan gifva den upplys-
ningen när helst så behöfves. För närmare
underretelse i saken skrif till dr P. Sjölom,
Box 692, Fergus Falls, Minn., eller
pastor C. J. Petri, adress: 1423 19th Str.,
S. Minneapolis, Minn. De vore ledande
män i missionsstyrelsen på den tiden. Ad-
dresser på alla de församlingar, som jag
betjänat innan jag kom hit, vill jag lemna
till hvem som helst.

Den andra punkten lyder så här: "Ett
rätt bekant, och hur fattiga vi än äro,
skulle vi kunna anläta sådana med-
del att slå mynt med." Jag är alltså hel-
kört en skojare och bedragare i penning-
affärer. Landsmän i Winnipeg o. Canada:
I två och ett halft år har jag vistats bland
Eder! Är detta sant? Har jag någon be-
dragit? Har jag någon betungat? Har jag
ens i det som mig med rätta skolas tillkom-
ma som lön för mitt arbete, varit entrogen
eller sniken? Församlingskassören, Hans
Olsson, Fonseca str W., torde gifva hvem,
som det önskas, upplysningar derom. De-
ta är första gången jag blifvit belagd med en
sådan beskyllning. Är den sann, så höp-
pas jag på bevis derpå.

För det tredje beskyllas jag för att miss-
representera kyrkan och grundigen vau-
skota mitt arbete på missionsfältet och
Lundgren erbjuder sig att stå agnaden till
tjänst i en grundlig undersökning om mitt
görande och löstande härstades. I denna
sak bör jag dock vända sig till Minnes-
ota konferensens ordförande, dr E. Norrell,
adress Vasa, Minn. Sänd till honom
ett klagomål, underkrifvet af två eller
tre trovärdiga vittnen, och han är pliktig
att genast ligga hand vid saken. Gör
det helst ofördrögligen, så att saken möj-
ligen kunde blifva föremål för behandling
vid konferensmötet, som börjas i St Paul
den 12 febr. Skulle detta icke hinnas
med, så eger dock öfverföranden tillsam-
mans med de öfriga embetsmännen, full
makt att handla, och de måste handla på
en ordentlig anklagelse.

Landsmän, tagen ej till misstänke!
Hvad min person beträffar, är jag villig
att låta och låta allt, men då det gäller
mitt arbete i Herrans vingård, får jag icke
få. I tidsningsverksamheten har jag blif-
vit pressad fram steg för steg mot min vilja.
Jag har hoppats att den snart skulle kunna
lennas i händerna på någon annan, som
skulle sköta den på ett för allmänheten
tillfredsställande sätt, men jag har vägras
att sälja tidningen till Lundgren, och detta
torde förklara något af hans bitterhet
emot mig. Mitt mål har varit och är att
med den gifva jag fört tjena landsmännen
i Canada. När min tjänst icke längre be-
höfves, skall jag med tacksamhet draga
mig tillbaka.

Winnipeg den 21 jan. 1895.

S. Udden.

Rabbin: "Hvem är lyckligare,
den man, som eger en million dol-
lars eller den, som har sju döt-
trar?"

"Den, som har många döttrar."
"Hvarför så?"
"Den, som har en million dol-
lars, önskar få mer, men den man,
som har sju döttrar, gör det icke."

Kinesiska vicekonungen Li-
Hung Chang har blifvit afsatt,
men ingen besvärar honom med
frågor, angående hvar han fått si-
na penningar. Underslef i stor
skala mot regeringen i Kina, har
öfvats af många, som stätt lägre
än han. Så berättas det, att kon-
traktörer gjort kanonkulor af lera,
som malats, för att vid afsyningen
stå provet. På detta sätt torde
kinesernas envisa motgångar ha
en förklaringsgrund.

Japans anspråk stiga med dess
krigsslycka. Den torde numera
ej nöja sig med subsidier från Ki-
na, utan den vill anerkänna några
af dennas betydelsefullaste provin-
ser och så utvidga sitt rike. Det
talas t. o. m. om, att lägga hela
Kina till Japans kejsardöme. Ryss-
land och England torde dock vara
på vakt mot allt för stora tillgrepp
af Japans sida.

Stor Britanniens valde är en po-
litisk skapelse, som saknar sitt
motstycke i historien, icke blott i
fråga om befolkning och utsträck-
ning — i hvilka afseenden det
öfverträffas något af Kina — utan
medan det är med ett yttnehåll
af 10 millioner kvadrattill och en
befolkning af 352 millioner spridt
öfver hela jordklotet. — Det omfat-
tar alla zoner, de heta såväl som
de kalla. Der finnes knappast en
produkt, som icke frambringas i
någon brittisk provins, och civilis-
ationens grader äro icke mindre
varierande. Det omsluter krist-
na af alla beklännelser, 200 mill.
hinduer, 70 mill. muhammedaner,
8 mill. buddhaister, och bibeln är
tryckt och läses inom riket på 130
tungomål. Med denna otroliga
blandning uppehåller dock reg-
eringen med sällsynta pundantier en
god ordning och inga tecken före-
finnas till upplösning.

Arbetsbrist och kolonisa- tion.

Så länge arbetsförtjensterna och
tillgång på arbete äro någorlunda,
samlas arbetarne helst till städer-
na. Då tiderna äro goda, som
man säger, strömmar i synnerhet
landsbygdens yngre arbetande
klass till städerna. Men tiderna
skifta, och arbetaren i staden får
svårast af alla kunnas vid dessa
omkiftningar. Det är svårt att
kunna utröna och på ett tillfreds-
ställande sätt förklara orsaken till
dessa skifningar. Nog skulle det
vara intressant att t. ex. veta
egentliga orsaken till de närva-
rande dåliga tiderna, och dock
torde ingen kunna gifva en fullt
tillfredsställande förklaring derpå.
Följderna äro lättare att fatta, ty
dem se vi för ögonen och dem
kunna vi litet var. De hårda ti-
derna kalla afven till vår upp-
märksamhet en hel hop förhållan-
den, som äro oriktiga och oegent-
liga. Ett sådant förhållande fram-
träder mycket hjert just nu i de
större städerna i Canada och För-
enta Staterna, och detta är, att ar-
betarne äro samlade i städerna i
långt större antal än som behöfves.
Så länge verkstäder och allehanda
industrier i städerna blomstra, så
märkes denna öfverbefolkning
mindre, ty der finnes då något för

de flesta att få. Men hårda tider
stänga alltid upp en hel hop indu-
strier för en tid, och då blir der
arbetsbrist, och de arbetare, som
ej kunnat eller haft omtanke nog
att göra någon besparing, stå då
icke blott arbetslösa och rädlösa
utan afven utan bröd. I nöden
ställa de här och der till botande
demonstrationer och barmhertig-
heten måste anlitas. I fall denna,
som det är nog bäst att slippa an-
lita, har något att gifva, sinar det
snart ut, och förbättras icke tider-
na snart, så är belägenheten lika
hjälplos. I sådana tider söker
man goda råd, och de äro dyra.
"Hvad skall arbetaren taga sig
till, kan något göras för att för-
bättra hans ställning och förekom-
ma, att nöden framdeles skall få
på samma sätt hota honom?"
Ehuru dessa saker borde öfver-
vägts förut, då förhållandena va-
rit mera gynnsamma, skadar dock
icke, att man nu öfverväger dem.
Att städerna i många fall äro öf-
verbefolkade, är oenkligt. I syn-
nerhet är detta fallet med de stör-
re städerna, der det finnes mer
eller mindre industrier, och hvil-
ka äro allmänna genomfarts- eller
fyllningsplatser för alla klas-
ser, men mest arbetare. Man me-
nar, det är en storstad, der måste
finnas arbete, nog skall man kunna
uppehålla sig der o. s. v. På sådana
platser ser det som mest bekym-
mersamt ut nu, och man börjar
på allvar fråga efter något bote-
medel, som kunde afhjelpa nöden.

Till följd härav har man börjat
agitera utvandring i stor skala
från städerna till landet eller rät-
tare, till obedygda landströcker,
för att der anlägga kolonier. Så
agiteras nu frågan om större ut-
hytningar från de större städer-
na både i Canada och För. Stater-
na. Afven här på platsen agite-
ras kolonisationsförslag, oaktadt
det ännu är ovisst, hvad mål det
skall leda till. Att landet har si-
na förmaner för den fattige, är
onekligt, och som hela jorden hö-
rer menskligheten till att den der
skall hemta sin näring, är det
klart, att vi ej kunna vänta, att
alla få vårt uppehälle på en liten
fläck. Vi måste spridas, och här
i detta vidsträckt Amerika be-
gräpa vi först, hvad det ordet sprid-
as innebär. Som vi alla tycka
om sällskap, skadar det dock icke,
om flera kunna följäs af från sam-
ma plats och helst flera af samma
nation. Den, som har ett yrke
eller handverk och aldrig sjelf
plöjt en ära på en åker, afven om
han sett andra göra det, skulle
nog finna jordbruket litet besyn-
nerligt att börja med, och det nya
yrket, jordbruket, toge afven sin
tid att inlära, ty afven deri är
icke hvem som helst skicklig
fullard. Icke heller kan jordbru-
ket inläras på annat sätt än genom
praktiken, oaktadt der finnes man-
ga lärda, som vilja undervisa far-
maren om, hur han skall sköta
sitt fack. Han må lärt ett yrke
kan man dock lära ett till, blott
man är villig att lära orh ej vän-
tar att göra allt för hastiga fram-
steg. Nybyggaren har svårighe-
ter att genomgå, som ingen anar,
utan att sjelf hafva varit med der-
om. Han tvingas att lefva in-
skränkt att börja med. Han får
bokstafligen vara nöjd med kläder
och föda. Några goda tider far
han vanligen icke höra af på de
första 5-10 åren, men så slipper
han afven i de allra flesta fall att
anlita barmhertigheten för att få
mat. Motgångar kunna inträffa,
som göra hans lott hård, men far
han sträfvat sig fram genom de
första åren af nybyggaretiden, så

eger han sedan sin orfva, som väx-
er i värde år för år. Den arbetare,
som kan, gör derför bäst för sin
framtid uti att söka upp land, men
han bör hafva klart för sig, när han
går åstad, att han till en början
måste afsiga sig mycket, som han
vant sig vid att få hafva under de
bättre tiderna i staden. Med af-
seende på trakten, som han skall
välja, bör han veta att den är så-
dan, att jordbruk kan idkas der.
Sedan behöfver han ej fästa sig
mycket, hvarken vid låtsade öm-
ma varningar eller öfvermådigt
skryt. Hvem skulle hafva rest
till Amerika, om man skulle lyss-
nat till alla de der ömma varnin-
garne? Trots ropet om än en
trakt och än en annan i Amerika:
"Gå icke dit!" är Amerika rikt på
folk och egendom och blir allt rik-
kare.

Gustaf II Adolfs turkos.

HUR DET GÅR TILL I KRIG.

I tyska tidningar läses: "Walther
Harthe, f. d. kanonikus i Windsor,
lemnar i sitt arbete "Gustaf Adolf
den stores lefnad" ett intressant med-
delande om en stor turkos, som ur-
sprungligen varit infattad i en hals-
kedja af guld, hvilken burits af Gus-
taf Adolf vid Lyzen. Harthe skrif-
ver:

Gustaf Adolfs lik blif på några
ögonblick plundradt ända till blotta
hinnan, enär fienden var lite hvar be-
gärlig efter att komma i besittning
af någon af den store hjeltens till-
hörigheter.
Hans läderkyllor öfverlemnades
till Tyghuset i Wien af Piccolomini,
i hvars händer det först fallit. En
simpler soldat bemäktigade sig hans-
svärd och general Holck fick genom
köp hans ring och sporrar på sig öf-
verlätna.

En viss Schueberg, löjtnant vid
Götscha kavalleriregementet, bekom
Gustaf Adolfs halskedja, hvilken ännu
1699 var i Schuebergska famil-
jens ego. Under denna kedja häng-
de en turkos af utomordentlig stor-
lek och skönhet, sedan långa tider
en af svenska kronans juveler, hvil-
ken uppgifvits hafva blifvit funnen i
en klippa till berget Piruskua Persi-
en. Turkosen försvann emellertid
vid plundringen af Gustaf Adolfs lik
och har sedan ej kommit till rätta.
Det finnes emellertid möjlighet för
handen, att under det våldsamma
slitande om liket, hvilket var till
oigenkänlighet vanstuldt turkosen
slitits från kedjan och blifvit ner-
trampad i jorden på Lützens slag-
fält, der den ännu kan ligga förbor-
gad. I hvarje fall måste man ej sö-
ka efter turkosen på den plats, der
nu "Schwedenstein" står, ty der är
Gustaf Adolf icke fallen, utan på en
annan plats, som en af konungens
lifdrabanter, Hans von Hastendorff,
hvilken vid Lützen var i konungens
följe och der förlorade sitt ena ben,
har utmärkt i en redan den 16 juni
1633 utgifven skrift. Han förklarar
platsen, der hjelten föll, vara be-
lägen omkring 84 alnar från Schwe-
denstein i riktning mot Lützen och
säger: "Det är allt sant hvad jag
här nedskrifvit, emedan jag såg allt
med mina ögon och har sedan sjelf
uppmätt platsen. Att allt så för-
håller sig, attesterar jag med mitt e-
get namn".

En omöjlighet är det således icke,
att den kostbara turkosen skulle ännu
kunna finnas å den af Hans von
Hastendorff utmärkta platsen.

Breflåda. A. G. O. - N. Sölm. Tack
för påminnelsen. Så snart tid och
förhållanden medgifva, skola vi in-
föra de viktigaste delarne af skol-
lagarne. N. W. T. såväl som Manitobas
skollagar, borde införas i sin helhet,
men det blefve mer än vårt knappa
utrymme medgifva, hvadan vi få
nöja oss med utdrag.

Prenumera på VÄKTAREN.

Böcker och tafflor för intet.
Böcker vackert knot band.
Böcker godt papp band.

Äfven
"Kokbok för hemmet" och
"Bok för framtimmers handarbeten."
6 vackra originella, nya tafflor,
allt erhålles fritt af dem som bruka

ROYAL CROWN SOAP

genom att insända till The Royal
Crown Soap Co., Winnipeg, 25 st.
Royal Crown Soap omslag.

FRÖ

Om Ni vill hafva det bästa FRÖ, inköpt
dessa år från de mest tillförlitliga fröod-
lare i Europa och Amerika, så requirera
hos
J. M. PERKINS,
241 MAIN STR. Winnipeg.
Illustr. katalog skickas fritt på begäran

NORTHERN PACIFIC R.R.

Den populära banan

St Paul,
Minneapolis,
Chicago,

samt alla platser i
CANADA och FÖR. STATERNA,
samt Kootenay Guldmör.

Pullmans palatssofavnar och mat-
salsvagnar

med expressågen dagligen till

TORONTO, MONTREAL,

samt alla öfriga platser i östra Ca-
nada. St Paul, Chicago.

Ett tillfälle att åka genom
den berömda St Clair tunneln.

Bagage poetterats ända fram "in
bond" utan tullundersökning.

OCEAN-TRANSPORT

och hytt anskaffas till och från Stor-
britannien, Europa, Kina och Ja-
pan. Alla 1sta klassens
Linier representerade.

Den stora trans-kontinentala
banan till Stilla-Hafskustsen

För erhållande af biljetter och vi-
dare upplysningar, hänvänder man
sig till bolagets agenter eller till

CHAS. S. FEE,
Gen. Pass and Ticket Agent, - ST PAUL,
H. SWINFORD,
General Agent, WINNIPEG,
H. J. BELCH,
Ticket Agent, - 490 Main st., WINNIPEG.

Read up.		Stations.		Read down.	
A.	A.			A.	A.
1.20p	3.15p	Winnipeg	12.15p	5.30a	
1.00a	1.40p	Morris	1.45p	7.45a	
8.00a	12.30p	Emerson	2.35p	10.15a	
7.00a	12.25p	Pembina	2.50p	11.15a	
11.00p	8.35a	Grand Forks	6.30p	8.30p	
1.30p	4.55a	W. Junction	10.10p	1.25p	
8.40p	Minneapolis	6.45a			
8.00p	St Paul	7.25a			
10.30p	Chicago	9.55a			

Winnipeg - Brandon Branch.

B.		C.		B.		C.	
1.20p	8.15p	Winnipeg	12.15a	6.30p			
7.50a	1.30p	Morris	1.50p	8.00a			
		Brandon	7.45p	8.00p			

Winnipeg - Portage la Prairie Branch.

B.		B.	
4.00p	Winnipeg	12.40p	
4.15p	Portage Jun	12.20p	
4.40p	St Charles	11.50a	
4.45p	Headingley	11.47a	
5.10p	White Plains	11.15a	
5.50p	Eustace	10.25a	
6.25a	Oakville	10.00a	
7.30a	Prairie	9.15a	

A., daily; B., Mon., Wed. and Fri.;
C., Tues., Thurs. and Sat.

Pullman Palace Sleeping Cars & Dining
Cars on Express daily for all points in
Montana, Washington, British Columbia,
Oregon and California. Close connection
at Chicago with Eastern lines.

H. SWINFORD, General Agent,
H. J. BELCH, City Ticket Agent,
Winnipeg, Man.